

PROJEKTNA NASTAVA U NASTAVI STRANIH JEZIKA

Mia Vrbanac *

II. gimnazija, Zagreb

Ovaj se članak bavi projektnom metodom u nastavi stranih jezika, njezinom poviješću i primjenjivošću u uvjetima svakodnevne nastave u Hrvatskoj. Projektna nastava je u početku bila zamišljena kao dio prakse u strukovnim školama, no kasnije se počela primjenjivati i u nastavi drugih predmeta, pa tako i stranih jezika. Temelji se na samostalnom radu učenika, što jača njihovo samopouzdanje i čini ih aktivnim i važnim sudionicima u nastavi i u nastavnim procesima. Nastavnik u projektnoj nastavi ima moderatorsku i savjetodavnu ulogu, te pomaže učenicima ako naiđu na problem pri provođenju projekta. Projekt se razvija pomoću smjerokaza, tj. postupno. Unatoč brojnim vrlinama, ova metoda ima i mnoge mane, kao npr. neprovedivost u velikim razrednim odjeljenjima, upitnost naučenoga i poteškoće pri vrednovanju i ocjenjivanju krajnjega rezultata. U redovnoj se nastavi projektna nastava preporučuje kao dobrodošla promjena, ali samo ako plan i program vremenski omogućuju uporabu takve metode.

Ključne riječi: projektna nastava, vrste projekata u nastavi stranih jezika, smjerokazi

1. ŠTO JE PROJEKTNA NASTAVA? / POVIJEST PROJEKTNE NASTAVE

Projektna je nastava otvoreni oblik nastave usredotočen na određene teme. Ovaj oblik nastave učenicima dopušta veliku samostalnost u odnosu na „normalnu“ nastavu, potiče njihovo samopouzdanje te odgovorno i samostalno donošenje odluka. Učenici u ovome obliku nastave uvelike sami odlučuju što će raditi i kako, a nastavnikova je uloga savjetodavna i partnerska. Ovaj oblik nastave omogućuje učenicima da se koriste znanjima iz različitih područja, odnosno svojim znanjem o svijetu, ali i da aktiviraju svoja „latentna“ znanja, npr. stranoga jezika. Doista, mnogi učenici koji su sudjelovali u projektnoj nastavi u okviru nastave stranoga jezika često su iznenađeni koliko se zapravo dobro znaju služiti jezikom koji uče.

No, recimo sada nešto o povijesti projektne nastave. Iako je projektna nastava u okviru učenja stranih jezika procvat doživjela tek ranih osamdesetih godina dvadesetoga stoljeća, ona podrijetlo vuče iz osamnaestoga stoljeća. Prvi je put primijenjena na pariškoj Académie

Royale d'Architecture, gdje su studenti svoja praktično-originalna rješenja arhitektonskih problema morali prikazati u obliku projekta (franc *projet*). Akademija je za studente organizirala natječaje, koji su od studenata iziskivali suradnju, kreativnost i samostalnost. Takav je oblik nastave prvo zaživio u strukovnim školama, pogotovo u Njemačkoj. Iz Europe je ova metoda došla u Ameriku, gdje je 1879. na Sveučilištu Washington u St. Louisu osnovana Manual Training School. No, i dalje je ova metoda bila orijentirana isključivo na obrazovne ustanove tehničkoga usmjerenja i nije bila u uporabi u „običnim“ srednjim školama i fakultetima. Američka pedagogija prepoznala je primjenjivost ove metode na širi spektar obrazovnih ustanova tek u 20. stoljeću, i to u okviru novih težnji ka obrazovanju usredotočenom na djecu (engl. *child-centered education*), čiji je projektna nastava postala glavno načelo. Tako se ovom metodom ranije koristilo isključivo za tehničko obrazovanje postala opća metoda koja bi trebala odgovarati novoj psihološkoj slici djeteta. Vjerovalo se, naime, da dijete izvan škole uči na prirodan način, i to pomoću vlastite znatiželje i želje za znanjem. Pedagozi su smatrali kako uobičajena nastava, ograničena strogim okvirima plana i programa, potiskuje ove prirodne sposobnosti djeteta, pa se reforma školstva temeljila na reorganizaciji učenja, i to prema sposobnostima i potrebama djeteta. Te su težnje od strane različitih stručnjaka dovedene do ekstrema, što je pak rezultiralo potpunim zapostavljanjem kurikula. Moramo se složiti da učenici ponekad imaju poteškoće s raščlanjivanjem bitnoga i nebitnoga i da je stoga ponekad iznimno teško vrednovati krajnji rezultat, odnosno stečeno znanje. Kurikul i katalozi znanja ipak imaju svoju svrhu i korist, te ih se nipošto ne bi smjelo u potpunosti zanemarivati.

Metoda projektne nastave vratila se u Europu četrdesetih godina prošloga stoljeća. Ponovno se počela koristiti u strukovnim školama, da bi se tek kasnije otkrila njezina primjenjivost i u drugim osnovnim i srednjim školama. Isprva se rabila u okviru nastave prirodnih predmeta (biologija, fizika), da bi se postupno počela primjenjivati u nastavi stranih jezika, o čemu ću više reći u sljedećem odlomku.

Danas se projektna nastava može primjenjivati u svim predmetima. Njezina su načela u skladu s težnjama suvremene pedagogije, pa ih većina nastavnika nastoji uklopiti u svoj rad, unatoč tome što to iziskuje veći angažman učenika, a i nastavnika, što se, na žalost, često kosi s ispunjavanjem plana i programa.

Dakako, poučeni iskustvom moramo ustanoviti da ne postoji najbolji sustav za sve, pa tako niti projektna nastava ne može dobro funkcionirati baš u svim odjeljenjima ili sa svim učenicima. Stoga se danas projekti češće rabe kao nadopuna redovitoj nastavi. Smatraju se, dakle, metodičkom inačicom, a ne načelom kojim bi se u cijelosti mijenjao sustav školovanja. Isključiva orijentiranost djetetu je pogubna za sustav, jer se tako zapostavljaju sve smjernice. S druge strane, svaka škola i svaki predmet imaju dovoljno osnova za provedbu projekata, što znači da se projekt može provesti barem jednom godišnje. Također moram istaknuti da projektna metoda samo učenje ponekad čini težim, jer učenici sami moraju pohvatati sve poveznice, ali i sami preispitati i provjeriti sve činjenice, što naposljetku otežava i samo vrednovanje, tj. ocjenjivanje. No, uz dovoljno dobar angažman nastavnika/savjetnika, možemo očekivati dobre rezultate. U tom bi smislu nastavnici trebali biti na usluzi učenicima tijekom čitave provedbe projekta, poticati ih i upozoravati na moguće probleme i poteškoće.

Također ne bismo smjeli zaboraviti činjenicu kako će učenici provedbom projekta steći i druge kompetencije, osim 'čistoga' znanja - usavršit će svoje jezične i organizatorske vještine, promijeniti ili učvrstiti svoje stavove upoznavanjem drugih kultura te tako steći neke vrijednosti koje nisu usko vezane uz npr. gramatiku i ostale 'suhoparne' elemente jezika.

2. PROJEKTNA NASTAVA U NASTAVI STRANIH JEZIKA

Kao što sam spomenula u dijelu o povijesti projektne nastave, ista se tek ranih osamdesetih počela koristiti u nastavi stranih jezika, i to procvatom komunikacijske metode. Tada je, naime, u prvi plan poučavanja stranih jezika stavljeno osposobljavanje učenika za komunikaciju, tj. za praktičnu uporabu jezika. Nastojalo se učenike staviti u doticaj sa stvarnim, govornim jezikom, pa se tako i nastava stranih jezika počela širiti izvan granica učionice. S obzirom da učeničke razmjene, višednevni projekti i tzv. „projektni tjedni“ (njem. *Projektwochen*) - vrlo česti u zemljama njemačkoga govornog područja - nisu baš uvijek izvedivi, nastojalo se i unutar učionice stvoriti „stvarne situacije“, i to suočavanjem učenika sa sve većom količinom izvornih tekstova (književnih i novinskih). Prema komunikacijskoj didaktici, projektna je nastava idealan oblik zadovoljavanja potrebe za „stvarnim situacijama“.

Među prvima je u literaturi opisan tzv. *Airport* - projekt (Legutke i Thiel, 1982): nakon pripreme u trajanju od osam školskih sati, učenici drugog odjeljenja srednje škole svoju su jezičnu kompetenciju iskušali u posjetu zračnoj luci, gdje su skupljali tekstove na engleskom jeziku i intervjuirali putnike i posade s engleskoga govornog područja. Skupljeni podaci tvorili su osnovu za daljnju regularnu nastavu.

Također se sve češće počelo koristiti pisano komuniciranje s govornicima ciljanoga jezika. To se i danas često radi, a pojavom e-maila to je postalo još lakše, brže i praktičnije.

Mnogi članci i izvještaji iz toga pionirskoga razdoblja uporabe projektne metode u nastavi stranih jezika potvrđuju da je, unatoč većoj zahtjevnosti i za nastavnike i za učenike, motivacijski učinak na učenike iznimno velik, te da su rezultati uglavnom bili iznimno dobri (v. između ostalih Edelhoff i Liebau, 1988; Kieweg, Rampillon i Reisener, 1999; Krumm, 1991; Legutke, 1989). No, i danas ovaj tip nastave uvelike kolidira s institucionalnim prisilama redovne škole (plan i program, vrijeme) i općenitim predodžbama o nastavi stranih jezika, što sam i sama primijetila u vlastitoj praksi. Osobno ovaj tip nastave nisam niti koristila u redovnoj nastavi, gdje se trudim pratiti plan i program i što bolje pripremiti učenike za državnu maturu. Tu je, dakako, i problem velikih odjeljenja. Podjela odjeljenja na manje radne skupine i uvođenje u projekt možda i nisu toliki problem, no koliko bi vremena oduzela prezentacija kada bismo odjeljenje od trideset učenika podijelili na šest skupina? Iz tih razloga projektnu nastavu zasad koristim samo u sklopu fakultativne nastave njemačkog jezika (njem. DSD - Deutsches Sprachdiplom; Njemačka jezična diploma), koja je prije svega i zamišljena da što više bude orijentirana ka projektima. Dakako, i broj učenika je manji, što uvelike olakšava stvar.

U nastavi stranih jezika ističu se tri osnovne vrste projekata:

- a) Projekti sa susretima: Ovdje se radi o stvarnim situacijama, dakle, susretima učenika s izvornim govornicima u učionici (engl. *show and tell* - izvorni govornici gostuju na satu

i govore o svojoj zemlji te odgovaraju na pitanja učenika), u bližoj ili daljnjoj okolini (zračne luke, hoteli, međunarodne škole) ili u zemlji u kojoj se jezik govori (putovanja ili razmjene). Situacija mora biti jezično i tematski pripremljena, a susret mora biti ostvaren i naposljetku vrednovan.

- b) Projekti s korespondencijom: I ovdje se u središtu nalaze susreti s izvornim govornicima, do kojih ne dolazi neposredno, nego putem posredničkih medija (npr. pismo, videopismo, paket, e-mail).
- c) Tekstualni projekti: Iako se i u prethodne dvije vrste projekta rabe tekstovi, oni nisu u središtu zanimanja. U tekstualnim projektima tekst je polazišna točka kojoj se naposljetku sve vraća. Obrađuju se tekstovi iz udžbenika, književni tekstovi ili pak tekstovi s interneta.

Kod nas, nažalost, studijska putovanja i učeničke razmjene nisu uobičajena praksa, kao niti projektni tjedni. Iz vlastitoga iskustva istaknut ću tri projekta o kojima ću opširnije pisati kasnije. Svi su projekti ostvareni u okviru fakultativne nastave njemačkoga jezika. Sa skupinom učenika drugoga odjeljenja sudjelovala sam u učeničkoj razmjeni, no posjetili smo školu u Italiji koja također provodi program Njemačke jezične diplome. To, nažalost, i nije bila idealna situacija, s obzirom na činjenicu da Talijani mnogo kasnije počinju učiti njemački jezik, pa su naši učenici bili u velikoj jezičnoj prednosti. No, unatoč tome smatram da su i jedni i drugi imali koristi, jer su radili samostalno i dokazali da ipak mogu uobličiti suvisle kratke tekstove na njemačkom jeziku. Drugi je projekt ostvaren u okviru četverodnevna jezičnog kampa u Selcu, na kojem su također sudjelovali učenici drugoga odjeljenja. Ovdje su učenici imali priliku doći u doticaj s izvornim govornicima (njemački i austrijski turisti) te ih intervjuirati o njihovim snovima i željama. Treći je projekt u potpunosti ostvaren u Zagrebu, a tema su bile alternativne škole. Samo je jedna skupina učenika posjetila Njemačku internacionalnu školu u Zagrebu, te imala priliku razgovarati s izvornim govornicima. Ostali su svoje intervjuje i ankete za završnu prezentaciju morali prevesti na njemački. Kao što se vidi iz navedenih primjera, relativno je teško organizirati i ostvariti susret s izvornim govornicima, čak i u velikom gradu kao što je Zagreb, a o manjim mjestima da i ne govorimo. No, dobro je što su naposljetku učenici uložili velik trud i u potpunosti samostalno sročili i preveli važne podatke na njemački. A što je najvažnije, samostalnim su radom i organizacijom vremena postigli vrlo dobre rezultate.

3. KAKO SE GRADI PROJEKT - VAŽNOST SMJEROKAZA

Kod provedbe i izrade projekta najvažniji su jasno određenje teme, postupna razrada postupaka i dobra organizacija. Stoga se kod provedbe služimo tzv. *smjerokazima* (njem. Meilensteine) koji su unaprijed utvrđeni kako bi učenicima i nastavnicima olakšali posao. Pomoću smjerokaza jedan se veliki pothvat dijeli na više malih etapa kojima se što jasnije nastoje odrediti prioriteti i postupci kojima će se učenici služiti.

Karl Frey u svojem tekstu u priručniku *Dvanaest nastavnih metoda (Zwölf Unterrichtsmethoden)*, izdavač Jürgen Weichmann, 1999.) jasno određuje sedam osnovnih

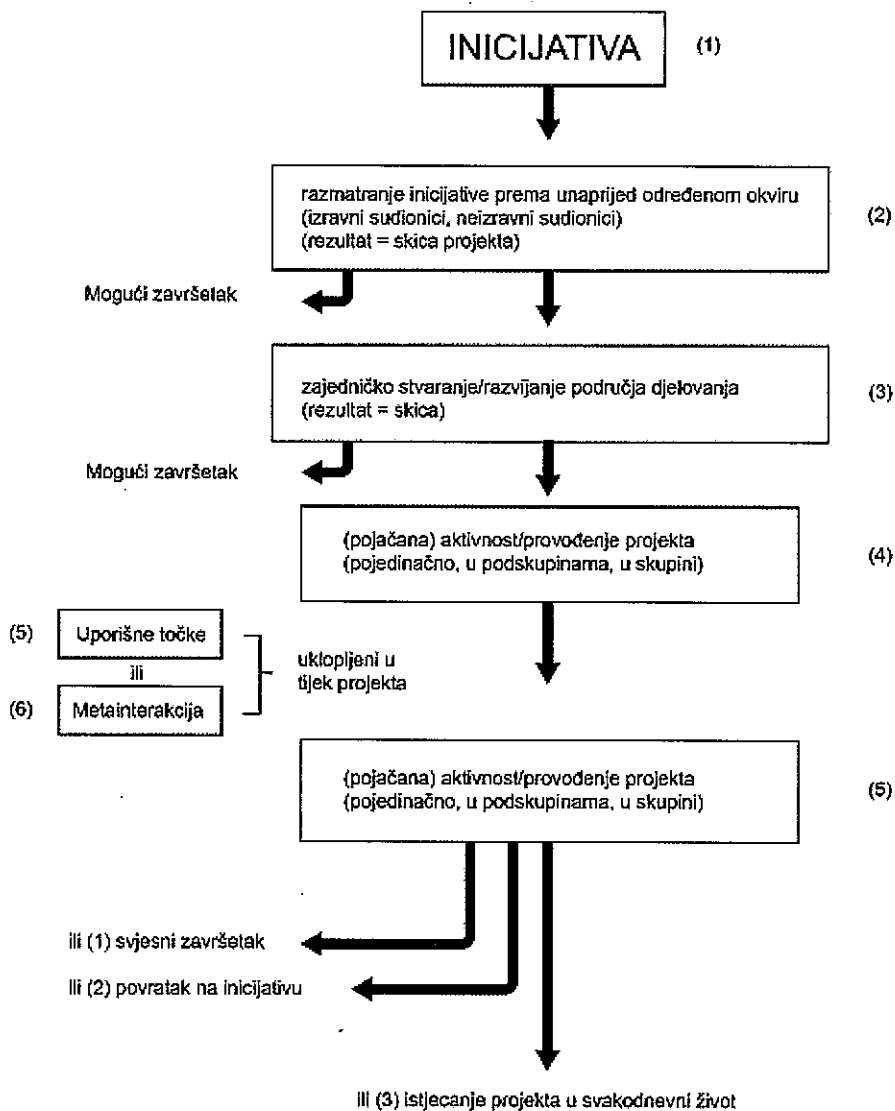
komponenti projektne metode koje odgovaraju smjerokazima. Kao što će se kasnije vidjeti iz grafičkoga prikaza, projekt, odnosno miniprojekt može biti ostvaren i nakon jedne ili nekoliko komponenti. No, prvo ćemo opisati svih sedam koraka.

1. Inicijativa. U ovoj fazi učenici ili nastavnik iznose ideju, poticaj, zadatak, problem, važan doživljaj ili naprosto želju za radom na projektu. Za projektnu je metodu iznimno važno da inicijativa bude otvorena polazišna točka, dakle da potiče na zajedničku diskusiju i zajedničko odlučivanje. Dakle, ne radi se samo o unaprijed određenim nastavnim cjelinama ili algoritamskim rješenjima. Učenici moraju naučiti samostalno strukturirati određeno područje, te samostalno odlučiti o tome kako obraditi temu i doći do informacija.
2. Razmatranje inicijative. Rezultat ovoga koraka jest skica projekta. Nakon skupljanja prijedloga u prvom koraku, učenici, zajedno s nastavnikom, odabiru jednu temu. Ta se tema preciznije određuje pomoću natuknica, zatim se iste još preciznije određuju i točnije formuliraju, te se zatim ustanovljuju težišta. Tako se dobiva skica projekta koja se bilježi na ploči.
3. Razvijanje područja djelovanja. Rezultat ovoga koraka jest točan plan projekta. U ovoj se fazi sastavlja prvobitni plan rada. Kako bismo to postigli, problem moramo još jasnije definirati kako bismo lakše došli do strategija za rješenje problema. Ovdje je važno održati radnu i produktivnu atmosferu u odjeljenju, što znači da ne možemo učenicima jednostavno dopustiti da metodom pokušaja i pogrešaka riješe problem, odnosno zadatak. Moramo inzistirati na jasnim obrazloženjima želja i prijedloga. Također je iznimno važno pojedinim članovima radnih skupina učenika dodijeliti njihove zadatke u realizaciji projekta. Dakle, cilj je angažman svih učenika (npr. dvoje sastavlja pitanja za intervju, jedan organizira posjet ustanovi, treći fotografira, četvrti vodi intervju itd.), ali i aktiviranje. Ovdje nastavnik ima važnu ulogu, jer ne smije učenicima dozvoliti da najslabijega učenika angažiraju za najjednostavnije zadatke. Podsjetimo, cilj projektne metode jest aktivacija svakog učenika, poticanje na samostalan rad, što rezultira izvlačenjem onoga najboljeg iz svakog pojedinca.
4. Provođenje plana projekta. Postoje dvije mogućnosti za provedbu ovog koraka: učenici provode planiranu aktivnost i realiziraju plan, ili jednostavno pojačavaju aktivnosti koje su ranije započeli vježbama, probama ili simulacijama. Druga je verzija pogodna za predmete u kojima su važne vještine, *know-how*, tehnike ili umjetnička postignuća (npr. kod realizacija mjuzikla).
5. Zaključivanje projekta. Projekt najčešće rezultira nekim krajnjim proizvodom, bilo da se radi o prezentaciji ili npr. sunčanom kolektoru. Konačni rezultat mora od samog početka biti jasno određen planom. Kada učenici dovrše proizvod, projekt je završen. Pri završavanju projekta možemo se odlučiti i za drugu varijantu, a ta je da učenici usporede rezultat sa samim počecima projekta. Pritom se diskutira o provedbi. Treća varijanta je prijelaz ili primjena projekta u svakodnevnom životu.
6. Uporišne točke. Ovaj je korak važan kod projekata duljega trajanja (dvodnevni, trodnevni ili višednevni projekti). Uporišna je točka sredstvo kojim se borimo protiv eventualne monotonije u radu, gubitka orijentacije ili nesuglasica među skupinama učenika. Ovaj se

korak najčešće provodi prema potrebi, dakle nije nužan. Njime učenicima olakšavamo daljnji rad.

7. Metainterakcija. Ovdje sudionici razgovaraju o tijeku rada na projektu, o onome što su doživjeli i kako su radili. Dakle, razgovaraju o tome što se u provedbi projekta događalo. Dok je uporišna točka organizacijskog karaktera, metainterakcija ima prije svega pedagošku ulogu. Ona igra odlučujuću ulogu u projektu, jer pomoću nje postizemo da učenici kroz svoj rad i iz svog rada nešto i nauče.

Slika 1.: Shematski prikaz provedbe projekta

4. PRIMJERI

Sada ću nešto reći o vlastitim iskustvima s projektnom nastavom u nastavi njemačkoga jezika. Pritom moram napomenuti da sam se tom metodom dosad koristila isključivo u okviru fakultativne nastave njemačkoga jezika, odnosno Njemačke jezične diplome. Zašto je tako, mislim da je jasno iz prethodnog teksta. Projektnu nastavu iznimno je teško organizirati u okviru redovne nastave, dakle u odjeljenjima od 30 i više učenika i u kontekstu gdje se moraju poštivati plan i program. Dakako, plan i program postoji i za provođenje fakultativne nastave, ali je sam koncept Njemačke jezične diplome zasnovan na projektima i poticanju samostalnoga rada učenika. Također ne možemo zanemariti činjenicu da su grupe znatno manje od uobičajenih odjeljenja.

Ovdje ću opisati dva projekta - jedan na kojem su učenici radili u okviru fakultativne nastave u školi i jedan na kojem su učenici radili u okviru četverodnevno jezičnog kampa održanog u Selcu od 21. do 24. rujna 2007. godine.

Projekt koji smo radili u okviru fakultativne nastave zvao se Alternative školskog sustava (njem. *Alternativen zum Schulsystem*). Cilj je projekta bio upoznavanje učenika s pojedinim alternativama našem školskom sustavu te, u skladu s tim, razvijanje kritičkoga stava i mogućnosti usporedbe i vrednovanja pojedinih sustava. Učenike sam prvo pitala što znaju o različitim oblicima alternativnih škola. Zatim smo čitali članke o Waldorfskoj i Montessori pedagogiji te ih usporedili, ali i s našim sustavom nastave. Pitala sam učenike na uočavanje pozitivnih i negativnih značajki alternativnih i uobičajenih sustava. Daljnjom diskusijom došli smo do zaključka kako unutar sustava postoje škole koje slijede uobičajeni kurikulum, ali na ponešto drugačiji način, npr. Privatna klasična gimnazija u Zagrebu. Naposljetku sam učenicima ponudila škole koje će posjetiti i u kojima će provesti intervjue s učenicima i nastavnicima. Učenici su prema ranije uočenim problemima i sferama interesa sastavili pitanja. Učenicima sam dala brojeve telefona škola (Privatna klasična gimnazija, Waldorfska, Montessori i Njemačka internacionalna škola), što inače nije uobičajena praksa. To sam učinila iz jednostavnoga razloga - donekle sam ih htjela rasteretiti, jer rad na projektu iziskuje mnogo vremena, a znamo da učenici istovremeno imaju puno obveza (izvršavanje zadaća u svim drugim predmetima, pisanje testova itd.). Zbog opterećenosti je učenika nažalost propala ideja o snimanju kratkoga dokumentarnog filma. Ovdje, dakle, vidimo mnoge poteškoće i probleme s kojima se susreću učenici i nastavnici u provođenju projektne nastave. Drugi veliki problem jest naravno taj da se u svim školama, osim Njemačke internacionalne škole, nastava provodi na hrvatskome jeziku. Koja je svrha svega toga, pitat ćete se, ako se radi o nastavi njemačkoga jezika?! Učenici su prikupljene materijale morali samostalno prevesti na njemački, što dodatno otežava zadatak, ali je istovremeno i važno iskustvo. Završni proizvod bile su prezentacije popraćene plakatom ili prikazom u *powerpointu*. Sve su prezentacije bile odlično i vrlo dobro održane, a sve je skupa rezultiralo završnom raspravom. Učenici su samostalno uočili osnovne razlike te prednosti i mane alternativnih sustava školovanja, izgradili vlastiti stav o školstvu i dobili uvid u različite načine rada na različitim školama.

Drugi projekt koji ću opisati različit je utoliko što su učenici bili izmješteni iz konteksta škole i redovne nastave. Samim time postignuta je daleko opuštenija atmosfera u kojoj su

se učenici u potpunosti mogli posvetiti radu na projektu, bez razmišljanja o onome što ih očekuje kada dođu u školu. Na jezičnome kampusu u Selcu sudjelovalo je oko 150 učenika iz Zagrebačke županije koji pohađaju fakultativnu nastavu njemačkoga jezika. Učenici su podijeljeni u skupine od 15 i dodijeljeni nastavnicima. Bilo je zanimljivo raditi s učenicima iz drugih škola, a i učenicima je bilo zabavno upoznati nove kolege. Rad je započeo na pomalo netipičan način za rad na projektu: prvo smo se, naime, pozabavili gramatikom. Ponovili smo preterit, nakon čega je uslijedilo upoznavanje učenika s konjunktivom, koji im je bio nužan za provedbu projekta pod nazivom *Snovi i želje* (njem. *Träume und Wünsche*). Nakon obrade gramatike, uslijedila je podjela učenika u skupine od četvero. Krajnji rezultat projekta trebao je biti plakat, a učenicima je ponuđeno nekoliko načina provedbe: intervju, anketa/statistički prikaz, produkcija teksta ili fotoroman. Učenici su dobili dan i pol vremena da dovrše projekt, a s nastavnicima su dogovorili po dva sastanka dnevno, kada su izvještavali o napredovanju rada. Skupine koje su se odlučile za intervju ili anketu odjurile su u grad, zaustavljale prolaznike (uglavnom njemačke i austrijske turiste), fotografirale i razgovarale s njima. Manji broj učenika odlučio se za produkciju teksta. Učenici koji su se odlučili za fotoroman svojski su se trudili: oboružani fotoaparatom obilazili su lokacije za snimanje, šminkali se i sastavljali scenarije. Djelovali su poput profesionalaca. Unatoč početnoj sumnji starijih kolega, ovaj je slobodan rad rezultirao vrlo kvalitetnim plakatima i radovima. S obzirom da se sve odvijalo izvan škole, radovi nisu bili ocjenjivani. Stručni žiri sastavljen od profesora vrednovao je plakate na temelju sadržaja, ali i vizualnoga izgleda. Prve tri skupine nagrađene su slatkisima, na opće oduševljenje. Entuzijizam učenika bio je doista čudesan, mislim da nitko nije očekivao da će ih u 23 sata zateći u radnoj sobi kako tiskaju fotografije, crtaju i izrezuju. Ovaj je projektni kamp u svakom pogledu bio izniman, ponajprije stoga što su učenici bili u potpunosti rasterećeni i posvećeni samo radu na projektu. Takvu atmosferu, nažalost, možemo postići samo u okviru projektnih kampova i tjedana. Bilo bi idealno kada bi se svake godine iz barem jednog predmeta mogao organizirati ovakav kamp.

5. ZAKLJUČAK

Iznimno je teško odgovoriti na pitanje koliko je dobra projektna nastava za nastavu stranih jezika. U najidealnijem slučaju rekli bismo da je to idealna metoda koja potiče učenika na samostalan rad, na komunikaciju i suradnju. Istodobno, pomoću projektne nastave učenici usvajaju i određene vještine, stavove (npr. upoznavajući nove kulture i običaje) i šire svoje vidike. No, kako ništa nije idealno, tako niti projektna nastava nije bogom dana metoda koja rezultira nezaustavljivim napretkom i gomilom stečenih znanja, iako ne smijemo zanemariti činjenicu da učenicima na taj način dajemo priliku da postanu samostalniji, samopouzdaniji te da, kao što sam ranije spomenula, spoznaju i mnogo 'izvanjezičnih' činjenica, poput različitih običaja i načina života.

Najveći problemi ove metode jesu njezina difuznost, teška provedba u velikim odjeljenjima, opterećenost planom i programom i teškoće pri vrednovanju. Ova metoda oduzima mnogo vremena, pa je ponekad potrebno i dvostruko više vremena za obradu neke nastavne jedinice ili nekog problema. Zbog opterećenosti svim drugim predmetima ne

možemo od učenika očekivati potpunu posvećenost našem predmetu. Postavlja se i pitanje podjele učenika u manje skupine u odjeljenju od 30 učenika: možemo li baš svaku cjelinu rascjepkati na deset problema ili pitanja koje bi obrađivale skupine od tri učenika?

Jedan od većih problema je i problem vrednovanja: ocjenjujemo li samostalnost i kreativnost naših učenika ili ono što su naučili? I kako ćemo postaviti parametre za ono što moraju znati nakon provedbe projekta? Bojim se da je na većinu ovih pitanja gotovo nemoguće odgovoriti. Sustavna primjena ove metode nemoguća je bez promjene kurikula i smanjenja broja učenika u odjeljenjima.

Smatram da ova metoda može biti vrlo dobrodošla promjena u ustaljenoj praksi poučavanja, kako za učenike, tako i za nastavnike. No, isto tako vjerujem da ona ne bi trebala biti temelj radikalne promjene sustava, jer znamo da ono što povjerimo učenicima da samostalno učine ne daje kod svih učenika uvijek željene rezultate, najčešće zbog njihove preopterećenosti svim drugim predmetima, te da zbog toga usvojena znanja i vještine iz našega predmeta ne odgovaraju baš uvijek onome što od njih očekujemo. No, to donekle ima veze i s nama, nastavnicima - što preciznije odredimo ciljeve, to će rezultati biti bolji. Ipak mislim da bi se prilagođena projektna metoda (tj. ona koja pretpostavlja više nadzora od strane nastavnika) mogla uklopiti u nastavu, jer bismo i učenicima i sebi omogućili ugodnu promjenu. A što je najvažnije, pridonijeli bismo jačanju njihove samostalnosti i samopouzdanja.

LITERATURA:

- Bausch, K. R., Christ, H., Krumm, H. J. (Hrsg.) (2003): *Handbuch Fremdsprachenunterricht*. Tübingen, A. Francke Verlag Tübingen und Basel.
- Edelhoff, Ch., Liebau, E. (Hrsg.) (1988): *Über die Grenze. Praktisches Lernen im fremdsprachlichen Unterricht*. Weinheim, Beltz.
- Legutke, M., Thiel, W. (1982): *Airport - Bericht über ein Projekt im Englischunterricht der Klasse 6*, Westermanns Pädagogische Beiträge 34, 288-299.
- Munjiza, E., Peko, A., Sablić, M. (2007): *Projektno učenje*. Osijek, Sveučilište J. J. Strossmayera, Filozofski fakultet, Učiteljski fakultet.
- Hänsel, D. (Hrsg.) (1997): *Projektunterricht*. Beltz Verlag Weinheim und Basel.
- Wicke, R. E. (1997): *Vom Text zum Projekt*. Berlin, Cornelsen Verlag Berlin.
- Weichmann, J. (Hrsg.) (1999): *Zwölf Unterrichtsmethoden*. Beltz Verlag Weinheim und Basel.

PROJECT-ORIENTED TEACHING IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES

Summary

This article deals with project-oriented teaching in teaching foreign languages, its history and its applicability in everyday teaching conditions in Croatia. Project-oriented teaching was first used in vocational schools, but later it found its way into other schools and subjects. It is based on the students' independent work which enhances their self-esteem and makes them active and important factors in the teaching process. The teacher's role is not typical: he or she has the role of a coordinator and advisor and also helps students if they come across any difficulties during their work on the project. The project evolves with the help of milestones, i.e. gradually. Despite its many qualities, this method has many flaws, such as its unimplementability in big classes, the questionability of the learned material, and difficulties in evaluating the final result. The project-oriented method is a breeze of fresh air in everyday teaching, however it can be used only if our curriculum leaves us enough time.

Key words: project-oriented teaching, different kinds of projects in foreign language teaching, milestones